

دفتر آیت الله العظمی مکارم شیرازی

جامع المسائل، مرکز پاسخگویی به احکام شرعی و مسائل فقهی

مطلب مورد نظر خود را جستجو کنید...

چینش بر اساس: حروف الفبا $\downarrow$ جدیدها $\downarrow$ پر بازدیدها
[هالی](#) < [وقف](#) < [فروش و تبدیل و تغییر موقوفه](#)
[شرط تبدیل به احسن در هنگام وقف](#)

؟ [دو باب منزل در منطقه ای قدیمی و رو به خرابی بر مجموعه ای به صورت رسمی وقف شده که از جمله شروط در آن وقف نامه تبدیل به احسن را محفوظ دانسته که در صورت صلاح دید متولی، مکان دیگری با نام همان واقف و همان شرایط وقف تهیه گردد، حال نظر مبارک آن مرجع بزرگوار را در این زمینه خواهانیم.](#)

شرط تبدیل به احسن درست نیست و موقوفه را تنها زمانی می توان فروخت و تبدیل به احسن کرد که از انتفاع افتاده باشد یا بسیار کم بهره شده باشد.

[خرید و فروش قبرهای موقوفه](#)

؟ [خرید و فروش قبرهایی که موقوفه هستند چه حکمی دارد؟](#)

فروش قبر در قبرستان های موقوفه جایز نیست، اما متولی قبرستان می تواند مبلغ مختصری بابت هزینه های نگهداری و خدماتی که در قبرستان به زوار قبور ارائه می کند از اولیای میت بگیرد. و در صورتی که زمین آنجا وقف قبرستان نشده باشد، بلکه وقف بر امامزاده باشد، گرفتن وجه به نفع امامزاده مانعی ندارد و در هر حال انصاف را باید رعایت کرد.

[اولویت خرید جنس مشابه در صورت جواز فروش موقوفه](#)

؟ [در مواردی که شرعاً مجاز به فروش اشیای وقف شده یا تملیک شده هستیم، آیا می توانیم با پول آن چیز دیگری که مورد احتیاج مسجد است خریداری کنیم یا بایستی صرف خرید همان شیء و مشابه آن بشود؟](#)

خرید مشابه در صورت نیاز مقدم است.

[تبدیل اجناس موقوفه](#)

؟ [تبدیل اجناس موقوفه به جهت یک دست نبودن یا در آینده مورد استفاده نمی باشد آیا جایز است؟](#)

در صورتی که قابل استفاده نباشد، و یا ادامه استفاده از آن سبب شود که در آینده نزدیک قابل استفاده نباشد، و یا بر اثر يك دست نبودن منظره ناخوشایندی داشته باشد، تبدیل آن به اجناس مشابه مورد نیاز جایز است.

[تبدیل وسائل غیر قابل استفاده موقوفه به قابل استفاده](#)

؟ [اشیایی مانند ظروف قدیمی که فعلاً استعمال آن معمول نیست وقف مسجد شده است، آیا می توان این گونه ظروف را به جهت این که فعلاً استعمال آن مرسوم نیست فروخت و با پول آن مشابه آن ظروف یا اشیای دیگری جهت مسجد خریداری کرد؟](#)

اگر فعلاً قابل استفاده نیست، می توان آن را تبدیل به ظروف مشابه کرد و اگر مسجد به ظروف نیاز ندارد در سایر حواجی مسجد مصرف گردد.

[موارد جواز معامله موقوفه](#)

؟ [آیا خرید و فروش اموال موقوفه جایز است؟](#)

معامله اموال موقوفه باطل است، ولی هرگاه طوری خراب شود که نتوانند استفاده های را که برای آن وقف شده ببرند، مثلاً فرش مسجد طوری پاره شود که نتوان از آن برای نماز در مسجد استفاده کرد فروش آن اشکالی ندارد، همچنین مصالح کهنهای که بعد از تعمیر و نوسازی مسجد زیاد مآید، ولی پس از فروختن باید پول آن را در همان مسجد به همان مصرف برسانند و اگر ممکن نشود به مصرفی که به مقصود واقف نزدیکتر است و اگر نیازی نباشد در مساجد دیگر مصرف کنند.

[تعویض فرش های وقفی](#)

؟ [فرش هایی جهت مسجد خریداری یا وقف شده و فعلاً قابل استفاده هست ولی چون این فرشها با هم هماهنگ نیست و هرکدام شکل خاصی دارد، آیا می توان این گونه فرشها را فروخت و به جای آنها فرشهای هماهنگ و یکنواخت و زیباتر خریداری کرد؟](#)

در صورتی که قابل استفاده نباشد، و یا ادامه استفاده از آن سبب شود که در آینده نزدیک قابل استفاده نباشد، و یا بر اثر يك دست نبودن منظره ناخوشایندی داشته باشد، تبدیل آن به اجناس مشابه مورد نیاز جایز است.

تعویض زمین موقوفه با زمینی که نافع تر است

؟ زمینی وقف بر اولاد ذکور است، آیا موقوف علیهم می توانند آن زمین موقوفه را با زمین دیگری که ملکی است معاوضه نمایند چون که این زمین نافع تر و امکان استفاده و بهره برداری از آن برای موقوف علیهم بیشتر است؟

درفرض بالا تبدیل جایز نیست و اگر معامله کنند معامله باطل خواهد بود مگر در مواردی که موقوفه از انتفاع ساقط شود و به درد موقوف علیهم نخورد و یا مایه اختلاف و نزاع شدید گردد و ناچار شویم برای رفع اختلاف آن را تبدیل یا تقسیم کنیم.

عدم امکان تغییر املاک وقفی بعد از تحقق وقف

؟ آیا می توان املاکی که وقف شده را به هر نحوی تغییر داد؟

بعد از تحقق وقف، املاک وقفی را نمی توان تغییر داد مگر اینکه ضرورتی ایجاب کند؛ مثلاً ملک موقوفه در آن شرایط هیچ فایده ای برای مصارف وقف نداشته باشد. بنابراین چنانچه در حال و آینده نیاز به استفاده از آن مکان مطابق نیت واقف نباشد (مثل آب انبار در زمان ما) می توان برای سایر کارهای عام المنفعه از آن استفاده کرد. و در صورتی که امکان استفاده از آن مکان نباشد می توانند آن را بفروشند و مکان دیگری خریده و از آن برای کارهای عام المنفعه استفاده کرد.

فروش اجناس گران قیمت مسجد

؟ فروش یا وسیله دیگری از مسجد، که ارزش بسیار بالایی برخوردار است، اگر مورد استفاده قرار گیرد، در مدت بسیار کوتاهی ارزش آن به مقدار زیادی کاهش می یابد، در صورتی که فروش آن به نفع مسجد باشد، آیا فروش آن جایز است؟

در فرض مسأله، فروش آن اشکالی ندارد، ولی اولویت با اجناس مشابه است (مثلاً فرش نو به جای فرش کهنه).

جبران اصل موقوفه در صورت تعویض در حال ضرورت

؟ گاهی موقوفه عرصه است و گاهی عرصه و اعیان وقف است و حسب ضرورت هایی از قبیل اجرای خیابان بخشی از موقوفه که گاهی عرصه است و گاهی اعیان و گاهی عرصه و اعیان وقف است، سوال این است که الزام مطابقت عوض و معوض در تبدیل به احسن لازم است مثلاً به جای عرصه عرصه جایگزین شود و بجای اعیان اعیانی جایگزین شود یا لازم نمی باشد؟ و می تواند اعیان جایگزین عرصه نمود؟

باید مطابق اصل آن عوض را تهیه و وقف نمایید.

تغییر در وقف با توجه به شرایط روز

؟ آیا می توان با توجه به شرایط روز و در جهت مصالح دولت و امت اسلامی و با ملحوظ داشتن نیت اصلی واقف در جهت هماهنگی با سایر برنامه های مدون و جاری دولت اسلامی در کاربرد نظرات واقف تغییراتی به عمل آورد؟

در صورت امکان باید طبق وقف نامه عمل شود و اگر امکان ندارد به آنچه نزدیک تر به محتوای وقف نامه و نیت واقف است عمل شود.

قبلی 1 2 بعدی

فهرست رساله

درختواره فقه

احکام ویژه اعمال حج

احکام ویژه محرمات احرام

احکام ویژه قربانی حج

سوالات شرعی و فقهی خود را بپرسید

ارسال سوال

پیگیری سوال

گفتگوی آنلاین

احکام نموداری خمس

احکام نموداری زکات

جدیدترین مطالب	پربازدیدترین مطالب	پربازدیدترین موضوعات	پربازدیدترین کلیدواژه ها
کفاره زینت کردن	طریقه خواندن نماز آیات	روزه	سیاسی
مداد کشیدن روی ابرو	حکم نگهداری خرگوش در خانه	احکام ولها	دنیا
تاتو، رنگ مو و مانند آن قبل از حج	حکم زبان زدن به لب در روزه	سرمایه گذاری در بانک های خارجی	نماز
رنگ کردن مو برای محرم	حکم استفاده از کرم و روغن برای روزهدار	محارم	مؤسیسات
حنا بستن و آرایش کردن محرم	خمیس پول فروش فیش حج	بلوغ	روزه

فارسی العربية اردو English Azərbaycan

استفاده از مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

طراحی ، برنامه نویسی و پشتیبانی [MITC](#)